

2018

Friluftstrategi

Nyborg Kommune

Nyborg
KOMMUNE

Friluftstrategi - Nyborg Kommune

Nyborg Kommune, 2018
1. Version

WEB:
Find og download hæftet som pdf på
www.nyborg.dk - søg på "Friluftstrategi"

Fotos:
Rasmus Kier
Side 2, 7, 13, 16, og 27
Colourbox
Forside, side 3, 5, 6, 10, 11, 12, 15, 17, 18, 19,
20, 21, 22 og 23

"Friluftsliv er noget, vi gør udenfor, frivilligt og i fritiden, og som ikke foregår i hjemmet, på arbejdspladsen eller på sportspladsen. Friluftsliv medfører ofte fysisk aktivitet og naturoplevelser, og er lystbetonet – det er noget, man gør fordi man har lyst til det."

- Friluftsrådet

FORORD

Friluftstrategien er en opsamling af Nyborg Kommunes overvejelser, der skal sikre en strategisk tilgang til udvikling af friluftslivet i kommunen. Nyborg Kommune arbejder allerede med friluftsliv på mange forskellige områder, men netop på grund af det mangeartede løbende arbejde mener vi, at det er nødvendigt at løfte blikket for at sikre en fælles tilgang og en velovervejet prioritering af projekter.

Nyborg Kommune oplever i disse år befolkningstilvækst, og samtidig betyder tendenser i tiden, at borgerne stiller nye krav til friluftsfaciliteter. Det er glædeligt, at kommunen er attraktiv for nye borgere, og ligeledes er det glædeligt med interesse for nye måder at dyrke udelivet. Ikke desto mindre stiller det også krav til kommunens evner til at skabe et godt udeliv for mange. Hvis vi skal tilgodese flest muligt i planlægningen kræver det en koordineret og afvejet indsats.

Arbejdet med en friluftstrategi er igangsat af et enigt byråd, der anerkender, at friluftslivet er vigtigt for nuværende og potentielle borgere. Nyborg Kommunes borgere fremhæver, at kommunen byder på dejlige rekreative og naturskønne muligheder, men de kan have svært ved at finde rundt i de mange muligheder. Tilflyttere kommer gerne på grund af Nyborg Kommunes gode beliggenhed eller gode forhold for børnefamilier. Som udefrakommende opdager man først senere, hvad der gemmer sig af gode muligheder, hvis man stopper op og kører fra motorvejen. Det er byrådets ønske, at strategien skal understøtte friluftslivet i Nyborg Kommune såvel som kendskabet til dette.

Nyborg Kommune har sammen med de andre fynske kommuner i Byregion Fyn forpligtet sig til at lave en fælles Fynsk friluftstrategi med sigte på en samlet planlægning for stier og grønne områder til fordel for bosætning og turisme på øen. Ved at udarbejde en friluftstrategi for Nyborg Kommune, er det kommunes vurdering, at vi bliver bedre rustet til at bidrage til en fælles fynsk strategi sidenhen. Samtidig samarbejder Nyborg Kommune allerede nu med andre fynske kommuner om udvalgte tværkommunale projekter så som Blå Støttestrukturer og Bike Island Fyn.

Det er et mål, at friluftstrategien skal være levedygtig i et længere perspektiv, og at det strategiske perspektiv skal tegne den overordnede tilgang til arbejdet med friluftslivet i kommunen. Gode idéer og projektforslag er der ingen mangel på. De kommer til løbende, og derfor fokuserer strategien i højere grad på den overordnede tilgang end på enkelte projekter. Nogle projekter vil dog inddrages i strategien på grund af deres overordnede karakter eller som eksempler på, hvordan kommunen arbejder med friluftsliv i dag.

Friluftstrategien er blevet til med hjælp og input fra Grønt Råd, øvrige foreninger, friluftinteresserede borgere, byrådsmedlemmer, og administrative medarbejdere på tværs af afdelinger. Tak til alle for jeres deltagelse, interesse og gode idéer.

Mvh.
Borgmester
Kenneth Muhs

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Indledning side 6
- Friluftsliv i Nyborg Kommune side 8
- Vision side 10
- Tilgængelighed og synlighed side 12
- To arbejdsområder - Tilgængelighed og synlighed side 12
- Friluftsliv for alle side 16
- Frilvillighed og inddragelse side 18
- Kobling til formidling af natur og kultur side 20
- Beskyttelse og benyttelse side 22
- Projekter som affødes af strategien side 24
- Referencer side 26

INDLEDNING

I Nyborg Kommune arbejdes der med friluftslivet i mange af kommunens afdelinger og på tværs af kommunen. Friluftslivet prioriteres, og eksempler på projekter i støbeskeen i skrivende stund er et multibassin ved havnen, shelters langs kyststrækningen og bedre adgangsf forhold til åen, der løber gennem Ørbæk by.

Friluftslivet bærer en værdi i sig selv gennem den glæde, det giver folk at færdes i det fri.

Men samtidig understøtter det gode friluftsliv også andre af kommunens vigtige arbejdsområder. Gode betingelser for friluftsliv er en indgang til sundere borgere, der kan styrke den psykiske og fysiske sundhed gennem udendørs aktiviteter.

Friluftslivet er ligeledes et vigtigt element for kommunens ambitioner om at være en god bosætningskommune og et sted som er attraktivt for turisme. Derfor løfter vi mange indsatsområder, når vi arbejder bedre med friluftslivet.

Friluftsstrategien bygger ovenpå flere gode initiativer. Senest vedtog man i 2017 en naturpolitik i Nyborg Kommune, der formulerede

overordnede målsætninger for arbejdet med friluftsliv. I 2009 udarbejdede Friluftsrådet en række anbefalinger til arbejdet med friluftslivet i Kommunen, og i samarbejde med Byregion Fyn er der ligeledes blevet peget på fælles arbejdsområder for friluftslivet.

I arbejdet med denne strategi er der blevet afholdt to workshops for foreninger, borgere, interesseorganisationer, politikere og kommunale medarbejdere, der har uddybet og nuanceret det arbejde som strategien bygger oven på. På dette grundlag skal strategien sætte rammerne for fremtidigt arbejde med friluftslivet. Der peges på overordnede arbejdsgange og enkelte større strategiske projekter. På denne baggrund bliver det nemmere at arbejde kvalificeret med friluftslivet.

Det skal være nemmere at danne sig overblik og prioritere mellem projekter, så vi sikrer os, at der er variation i mulighederne, og at vi samtidig beskytter naturen og arealressourcen. Sådan sikrer vi en langsigtet planlægning for friluftslivet, så Nyborg Kommune også kan sikre gode forhold for borgernes friluftsliv om 50 eller 100 år.

FRILUFTSLIV I NYBORG KOMMUNE

Vores friluftsliv påvirkes af de miljøer vi færdes i, og landskabet, naturen og byrummene danner tilsammen rammen for det levede friluftsliv. Derfor er friluftslivet forskelligt fra egn til egn. I Nyborg er der et rigt foreningsliv, og friluftslivets muligheder bruges også af besøgende, der kommer til Nyborg for at sejle, fiske og bade. Eller de besøger måske et af kommunens grønne områder så som Strandvængets parkanlæg, der tiltrækker skolebørn og familier fra større dele af oplandet.

Nyborg kommune er kendetegnet ved placeringen ud til Storebælt. Den lange kyststrækning er kommunens varemærke, og indad til gemmer sig en landkommune med herregårdslandskaber, skove, vand, fortidsminder, landsbyer og andre mindre byer. Ud til Storebælt ligger også Nyborg by, hvor henved halvdelen af kommunens borgere bor. Stranden og skovene fylder meget i borgernes bevidsthed. Man er stolt af stranden og skovene, og oplever dem som særligt kendetegnende for kommunen¹.

Landskabet i Nyborg Kommune er et morænelandskab, der er formet af istidens gletsjere og smeltevand. Da isen smeltede, blev der dannet dybe tunneldale i det materiale, som ved isfremstødene var blevet bragt hertil. Det aflejrede materiale udgør den dag de høje bakker, der især ses i den sydøstlige del af kommunen. Bakkerne er flere steder gennembrudt af dybe tunneldale, hvorigennem smeltevand fra isen løb ud til kysten. Eksempler herpå er f.eks. ådalene ved Kongshøj Å, Vindinge Å mv. Vi kan stadig finde rester af norsk og svensk grundfjeld, som blev bragt hertil af isen. Især ved kysterne ses såkaldte vandreblokke som rombeporfyr og kinnediabas.

Udvikling af friluftslivet i Nyborg kommune, handler om at skabe muligheder for borgere både i byerne og i de landlige miljøer. Der skal skabes friluftsliv for alle,

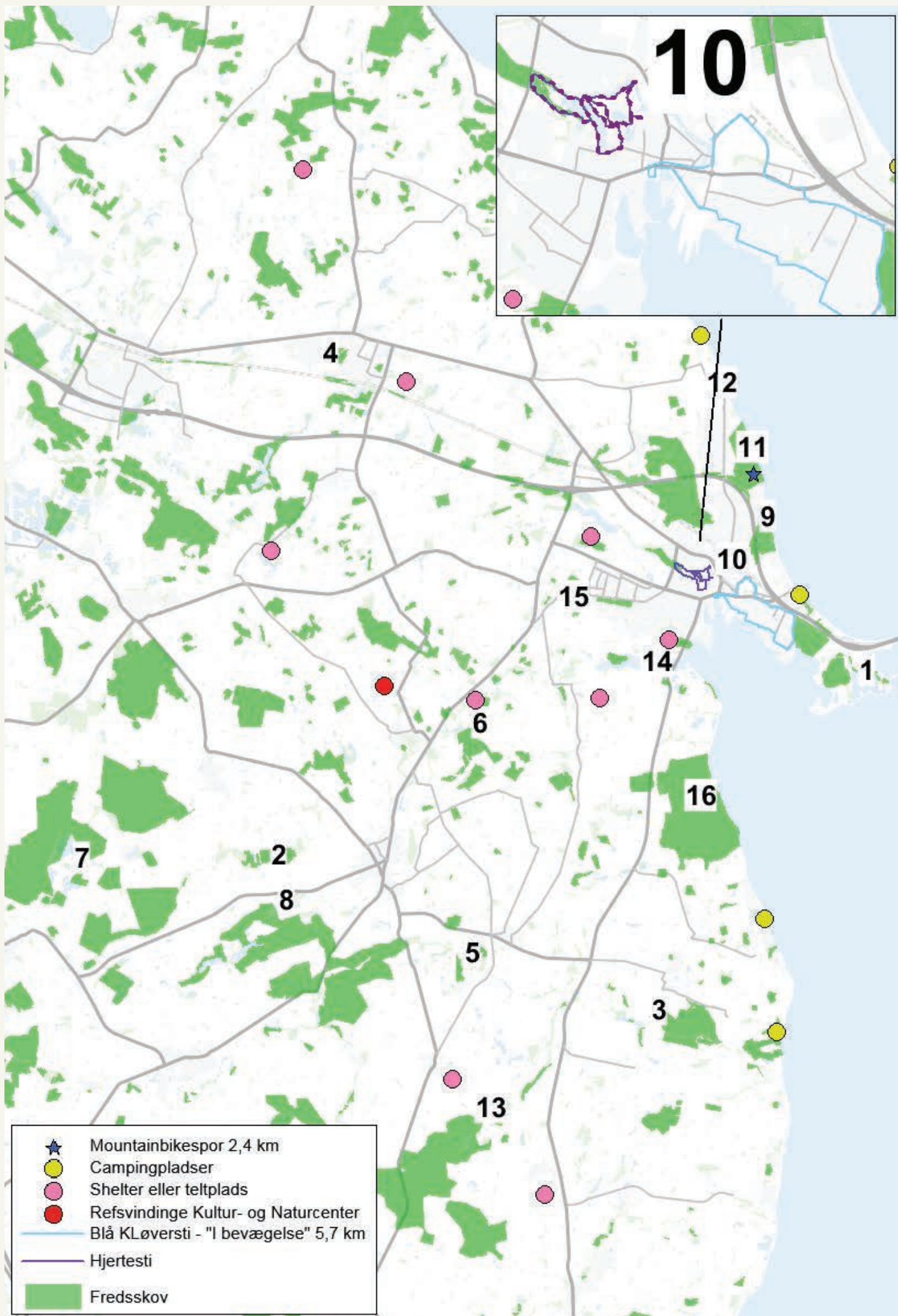
så der både er lettilgængelige friluftsmuligheder i alle nærmiljøer og større oplevelser i en skala som man vil køre længere for at opleve.

I udviklingen af friluftslivet arbejder vi med konkrete projekter, og dertil med en vision og 5 strategiske tilgange, som beskrives i de næste kapitler.

- 1 Østerø Sø
- 2 Langdysserne ved Lindeskov
- 3 Kongshøj Mølle
- 4 Bondemosen
- 5 Regissekilde
- 6 Lillemølle
- 7 Ravnholt - vådområde og alléer
- 8 Magelund Voldsted
- 9 Christianslundskoven
- 10 Ladegårdsskoven + Nyborg Vold
- 11 Teglværksskoven
- 12 Parken ved Strandvænget
- 13 Parken ved Glorup Gods
- 14 Holckenhavn Fjord
- 15 Vindinge Å
- 16 Kajbjergskoven

Til højre: Oversigtskort med udvalgte friluftsmuligheder i Nyborg Kommune. Nummereringen på kortet indikerer placeringen af de steder, der nævnes med tilsvarende nummerering og stednavn ovenfor. Et element i friluftstrategien er ambitionen om, at lave et digitalt friluftskort. Her vil man kunne til- og fravælge visning af temaer efter interesse. Man vil kunne klikke på kortet for at fremsøge yderligere information, og man vil kunne zoome efter behov, og derved både kunne opnå overblik og se detaljer. Det sidste er illustreret som princip på dette statiske kort, hvor Hjertestien ved Nyborg Voldanlæg og den blå Kløversti vises i to zoomniveauer. På et digitalt kort, kan stier vises i deres fulde sammenhæng og i en detaljeringsgrad, der gør det muligt at følge stien på baggrund af kortlægningen.

The background image shows a coastal scene. On the left, a large, mature tree with green leaves stands prominently. The ground is covered with a mix of small pebbles and larger, smooth, greyish-brown rocks. In the distance, the calm blue sea meets a clear sky. The overall atmosphere is peaceful and natural.

VISION

Nyborg Kommune skal være et sted, hvor der er gode muligheder for friluftsliv for alle kommunens borgere uanset bosætningssted eller forudsætninger. Om man er til ræs, eller blot søger ro og fordybelse.

Borgerne skal kende de lokale muligheder for friluftsliv, og det skal være let at søge information og danne sig et overblik over muligheder for friluftsliv.

TILGÆNGELIGHED OG SYNLIGHED

En attraktivitetsanalyse, som Nyborg Kommune gennemførte i 2015, viste, at kommunens borgere særligt var stolte af skovene og kysterne i kommunen, og hele 84 % udtalte, at de i høj grad har god adgang til naturområder.

For tilflyttere og andre udefrakommende kan det tage tid at opdage, hvad kommunen rummer af natur og friluftsmuligheder, og ofte ved nytilkomne slet ikke, at kommunen også har meget at byde på i denne forbindelse.

Kommunen rummer væsentlige natur- og friluftsmuligheder, men kunne være bedre til at kommunikere de mange muligheder på en overskuelig måde. Kendskabet til kommunens mange muligheder er en forudsætning for, at de bliver brugt, og særligt for de borgere, der ikke har en stærk tradition for at dyrke udelivet, er det en nødvendighed at mulighederne er synlige og let tilgængelige.

Hvis borgerne skal opleve friluftslivet, er det ikke nok at tydeliggøre, hvad der er. Vi skal også sikre os, at friluftslivet er let tilgængeligt for alle. Det handler både om at sikre forskellige typer af rekreative områder i hele kommunen, men også om at skabe adgang til disse områder.

Vi vil ikke kunne sikre alle grupper alle steder. F.eks. vil der være steder, hvor svagelige ældre eller kørestolsbrugere ikke kan komme frem, men vi skal sikre at alle grupper bliver tilgodeset, hvor det på rimelig vis er muligt.

*“Vi har så meget at byde på, men vi ved ikke hvad vi har”
(Medlem af Grønt Råd i Nyborg Kommune)*

DET GØR VI ALLEREDE NU

- Kommunen har en lang tradition for at skilte med informationer ude i de grønne områder. Ligeledes uddeler vi brochurer, der formidler om udvalgte områder. Det skal vi blive ved med fremover.
- Kommunen har skabt mange forskellige afmærkede stiforbindelser; hjertestier, historiske vandrestier, kløverstier, og skiltning for naturskønne stiforbindelser, eksempelvis fra banegården til strandhotellerne.
- I samarbejde med de øvrige fynske kommuner laver vi overnatningssteder med shelters langs kysten under projekt "Blå Støttepunkter".
- Som del af en fælles fynsk satsning arbejder vi for projektet "Bike Island 2020",

FREMOVER SKAL VI

- Udarbejde en samlet digital kortlægning, der samler information om alle kommunens friluftsmuligheder. Kortlægningen skal formidles til borgerne på en digital platform samt bruges i kommunens planlægning.
- Arbejde for mere tilgængelighed i landskabet, særligt i forhold til landsbyerne, hvor adgang til landskabet er en vigtig parameter for landsbyernes attraktivitet i bosætnings-øjemed. Arbejdet med at skabe flere stiforbindelser, i samarbejde med berørte lodsejere, er en vigtig del af dette.
- Arbejde hen imod at etablere en stipulje, der kan skabe økonomisk råderum til at etablere de stier som efterspørges.
- Arbejde for de cykel- og gangruter, der er beskrevet i den fælles fynske infrastrukturplan, herunder de i planen udpegede supercykelruter samt "Østersøruten" og "Den fynske Camino".
- Forbedre den digitale formidling af friluftsmuligheder med bedre fremsøgelighed på internettets søgemaskiner, samt med en simpel samlet indgang via kommunens hjemmeside.
- Øge formidlingen af kommunens friluftsliv gennem kommunens Facebook og Instagram konto. Vi skal ligeledes være opmærksomme på muligheder, der opstår med ny teknologisk udvikling.

TO ARBEJDSOMRÅDER

- TILGÆNGELIGHED OG SYNLIGHED

DIGITAL KORTLÆGNING

En overordnet, tværgående digital kortlægning er en afgørende hjørnesteen i friluftstrategien. Den digitale kortlægning er et vigtigt redskab i kommunens arbejde, hvor den skal understøtte et samlet geografisk overblik over kommunens friluftstilbud. På denne baggrund kan kommunen lettere vurdere, hvor der mangler sammenhænge mellem stiforbindelser, hvor borgerne har langt til nogle typer af friluftsliv, og hvordan der kan foretages den rigtige afvejning af benyttelse og beskyttelse.

For borgerne kan den digitale kortlægning give en samlet indgang til kommunens tilbud inden for friluftsliv. Med en digital kortlægning kan man f.eks. se, hvor der er ridedstier i kommunen, hvor den nærmeste skatepark er eller hvilke muligheder der er inden for en radius af 5 km. Kortlægningen skal formidles til borgerne ad en digital platform, f.eks. i form af en hjemmeside og/eller en app.

Der findes allerede flere digitale løsninger, som formidler udeliv. Eksempler er www.udinaturen.dk, Outdoor guide – Det Sydfynske Øhav, og Bureauet Nyborgs app "Visit Nyborg".

I Nyborg Kommune skal vi finde en løsning, der kan samle alle relevante data for friluftslivet, som vi selv er herre over, og som vi kan udvikle efter eget behov. Ved valget af løsning skal det sikres, at der på sigt er mulighed for at sammenkøre data med en fælles fynsk løsning.

BIKE ISLAND 2020

Bike Island 2020 er en fælles fynsk satsning, der skal gøre Fyn, Langeland og Ærø til Nordeuropas mest attraktive cykelferiestination fra år 2020, og dermed øge den turismeskabte omsætning på destinationen. Til projektet hører en forbedret skiltning på den fynske del af nationalrute 8, Østersøruten. Herudover arbejdes for gode overnatningsbetingelser, cykeludlejning og anden service til glæde for de cyklende turister.

FRILUFTSLIV FOR ALLE

Nyborg Kommune vil gerne være en kommune for alle – yngre, ældre og børnefamilier. Dette skal friluftstilbuddene også afspejle gennem et bredt spektrum af muligheder. Samtidig viser undersøgelser, at grupper som ældre, kvinder og danskere med anden etnisk herkomst end dansk generelt set har mindre tradition for at dyrke friluftslivet.

Samtidig er der en stigende sundhedsmæssig udfordring, hvor mange mennesker ikke er fysisk aktive i deres hverdag, og hvor det kræver noget særligt at bryde vanen og bevæge sig udenfor.

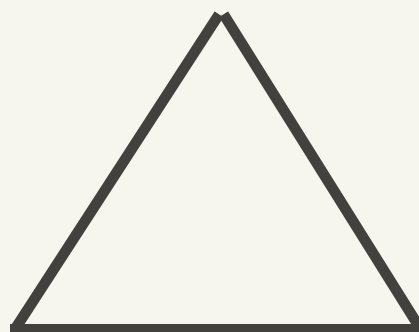
For at imødekomme alle grupper skal vi tænke bredt, og overveje nye muligheder for at præsentere alle for friluftsliv, der hvor de er.

For at nå forskellige målgrupper skal vi arbejde for, at der både er friluftsliv som indbyder til ro, fordybelse og rekreation såvel som action, sport og præstation. Dette øger sandsynligheden for at nå ud til flere, men giver også flere muligheder for den enkelte.

I nogle tilfælde vil et enkelt areal kunne rumme muligheder for mange typer af anvendelse, mens man i andre tilfælde vil være nødt til at ekskludere nogle aktiviteter for til gengæld at værne om andre. Det er altså ikke alle områder til friluftsliv, der skal kunne rumme alle aktiviteter eller grupper, men i et samlet perspektiv skal alle tilgodeses.

Sport og præstation

Rekreation og turisme

Identifikation og indlevelse

Ovenfor: Friluftstrekanten efter Erdinger, 1982². Trekanten viser samspillet mellem tre forskellige tilgange til friluftsliv. I Nyborg kommune skal vi skabe friluftsmuligheder, der tilsammen tilgodeser alle disse måder at bruge friluftslivet.

DET GØR VI ALLEREDE NU

- Vi arbejder for at integrere friluftsliv i kommunens sundhedstilbud. Et eksempel er "Strategi for arbejdsmarkedsrettet rehabilitering", hvor friluftsliv med vandreture og socialt samvær indgår i et sundhedsprogram for folk, der skal tilbage på arbejdsmarkedet.

- Med planer om et vandsportsanlæg i Nyborg havn skabes et fælles bade- og aktivitetssted. Bølgerne afskærmes af bassinets kanter og giver mulighed for svømmeundervisning for de små, kajakpolo, dykning, stand up paddling m.m.

- Med udeliv i dagsinstitutioner får kommunens mindste udelivet ind under huden og lærer fra helt små, hvad det vil sige at færdes i naturen, herunder at dyrke udelivet og passe på naturen. På skoleområdet samarbejder Nyborg Heldagsskole med nogle af kommunens folkeskoler hen mod mere permanente udendørs undervisningsfaciliteter.

FREMOVER SKAL VI

- Sørge for at friluftslivet inddrages i flest mulige af kommunens tilbud på tværs af afdelinger.

Natur- og kulturvejlederen, der ansættes i 2018 skal sættes i kontakt med kommunens forskellige afdelinger, for en løbende diskussion af muligheder,

- Spørge os selv, om der er mulighed for at tilpasse et givent projekt til en bredere målgruppe. Vi skal vurdere, hvem det er vi mener, at vi planlægger for, og om der er mulighed for at åbne projektet op, så flere bliver interesserede på tværs af køn, alder, etnicitet.

- På baggrund af en digital kortlægning, skal der dannes et overblik over de eksisterende friluftsmuligheder i kommunen. Med udgangspunkt i et overordnet overblik kan kommunen bedre prioritere midler og sikre friluftslivet over hele kommunens geografiske udbredelse.

- Benytte digitale platforme som et supplement i formidlingen, særligt for at nå en yngre generation, der er fortrolige med det digitale univers.

FRIVILLIGHED OG INDDRAGELSE

Den traditionelle myndighedsrolle er i opbrud og kommunerne arbejder i dag i højere grad med et mål om samskabelse med aktører. Således også i Nyborg Kommune, hvor vi tror på, at inddragelse leder til bedre resultater. Involvering af flere parter kan i første omgang medføre en længere proces, men på længere sigt tror vi på, at det rette samarbejde er tidsbesparende, og at det betyder, at projekter og andre tiltag bliver bedre modtaget og forankret hos borgerne.

Frivillighed og inddragelse går flere veje. Det betyder både, at vi former kommunens projekter sammen med aktører og inddrager interessenter undervejs i projektet. Men det betyder også, at vi er lydhøre over

for idéer udefra, som andre måtte komme med til kommunen.

Inddragelse skal forstås bredt og gælder både lodsejere, foreninger, interesseorganisationer, borgere og erhvervsliv, hvor det er relevant.

Særligt i det åbne land er samarbejde med lodsejere essentielt. Mange af de stier og andre færdselsveje, som borgere færdes på i det åbne land, er privat ejede, og det samme er gældende for mange naturområder. Flere lodsejere etablerer i disse år søer og andet natur, og her kan et evt. samarbejde med kommunen om tilgængelighed være til gavn for de borgere, der benytter naturen.

DET GØR VI ALLEREDE NU

- Kommunen arbejder bredt med frivillighed og inddragelse på mange felter og har tæt kontakt med erhvervsliv, foreninger, lokalråd og lodsejere. Nyborg Kommune har de senere år arbejdet hen mod en kultur med mange borgermøder, hvor borgerne inddrages og spørges til råd, således også i forbindelse med udarbejdelsen af friluftsstrategien.

- Skaterbanen i Nyborg by fra 2016 og TrimTrail Ullerslev fra 2017 er to eksempler på projekter, hvor kommunen har understøttet en idé, der er opstået hos borgerne. I Ullerslev foregår der dertil et løbende samarbejde med en international virksomhed med lokalt hovedsæde.

- Arbejder ud fra et koncept om, at alle tiltag skabes ad frivillighedens vej.

- Understøtter og faciliterer ønsker til udvikling fra foreninger og klubber

FREMOVER SKAL VI

- Samarbejde med foreninger, interesseorganisationer, lodsejere og borgere. Samarbejdet skal fortsættes og udbygges, også hvor der ikke lovmæssigt stilles krav til kommunen om inddragelse.

- Samarbejde med lodsejere om at skabe løsninger, så alle borgere, der bor på landet har mulighed for gode rekreative gåture i deres nærområde. Dialogen skal bygge på en kortlægning af det nuværende stinetværk, så det tydeliggøres, hvor behovet er størst.

- Tilstræbe at samarbejde med og understøtte erhverv, hvor der er mulighed for dette. Det private kan finansiere projekter, hvor de understøtter friluftsliv og også selv opnår udbytte. Et eksempel kan være ved udlejning af bycykler eller udstyr til kystaktiviteter.

- Være åbne overfor at arbejde med en prøveperiode til visse projektsamarbejder mellem kommune, lodsejere eller andre aktører. Det kunne f.eks. være i stiprojekter, hvor man arbejder med en prøveperiode, hvorefter projektet evalueres og derefter fortsættes eller afsluttes.

KOBLING TIL FORMIDLING AF NATUR OG KULTUR

Friluftslivet er knyttet til de omgivelser, det foregår i. Ofte foregår friluftslivet i naturen eller i et naturpræget landskab. I Nyborg Kommune er landskabet præget af, at Nyborg har været et knudepunkt for Danmark i mere end 800 år. Omgivelserne er gennemsyret af kulturhistoriske elementer fra middelalderen og frem til nu. Strandvængets park er et eksempel på et grønt rekreativt område, der udnyttes til formidling. Her bruges et højtliggende udsigtspunkt over Storebælt som rum til at formidle historien om Storebæltbroens tilblivelse.

Fordi friluftslivet er knyttet til omgivelserne, er koblingen til formidling af natur og kultur oplagt. Når man kender naturen og kulturen, som man færdes i, kan man forstå at glæde sig ved den og således motiveres til at være med til at passe på det, man færdes i.

I det åbne land har den strukturelle omlægning af landbruget til færre, men større bedrifter betydet, at kendskabet til landbruget og landskabet er mindsket hos mange borgere, der ikke længere har tilknytning til erhvervet. Dette gælder også i Nyborg Kommune, hvor 68 % af arealet hører til jordbrugserhvervet. Uden kendskab er der mindre forståelse. I erkendelse af dette har lodsejere i kommunen vist interesse for at knytte friluftoplevelser i landskabet til formidling for naboer, lokale og andre interesserede. Dette kan øge borgernes forståelse for landskabet og lodsejers forvaltning af dette.

*For oven: Kanoner på
Nyborg voldanlæg
Til højre: Slotsparken
ved Glorup Gods*

DET GØR VI ALLEREDE NU

- Kommunen opsætter informationstavler rundt om i kommunen og laver pjecer til formidling af natur og kulturhistorie.
- Der er fra 2018 ansat en natur- og kulturvejleder, som skal udbrede kendskabet til naturen og det tætte samspil med det menneskeskabte kulturlandskab. Natur- og kulturvejlederen skal udvikle og udbrede natur- og kulturformidlingstilbud både generelt og mere specifikt til børn og unge i kommunen.

FREMOVER SKAL VI

- Skabe overblik over skilte og informationstavler med henblik på at foretage en prioritering og blive opmærksom på de steder, hvor der er behov for restaurering, fornyelse eller hvor tavler må fjernes.
- Arbejde for at digital og analog formidling understøtter hinanden. I forbindelse med en kortlægning af kommunens friluftsmuligheder, skal information om kommunens rekreative områder og forbindelser gøres let tilgængelig digitalt. Skiltning i landskabet kan henvise til yderligere digital information, men der skal stadig formidles med fysisk skiltning på relevante steder og det skal stadig være muligt at benytte friluftstilbud uden en internetadgang. Ligeledes skal vi fortsat trykke informationsfoldere i papir, som fordeles f.eks. fra Bureauet Nyborg.
- Udbygge skolernes muligheder for at flytte undervisning udenfor til gavn for større naturforståelse og aktivitet i elevernes skoledag. Det skal understøttes ved at skabe steder i naturen, som eleverne kan benytte f.eks. en undervisningspavillion, sansehaver eller skolehaver.

BESKYTTELSE OG BENYTTELSE

Naturen danner ofte ramme om friluftslivet, og særligt når det gælder behovet for at opsøge fordybelsen og roen i friluftslivet, er tilstedeværelsen af naturskønne omgivelser afgørende.

At vi kommer ud i naturen er en vigtig faktor for, at vi har glæde af den, men så snart vi færdes i naturen, efterlader vi også et aftryk i større eller mindre grad.

I disse år vinder mange mere actionprægede aktiviteter indpas, og det er blevet populært at cykle på mountainbike, sejle i kajak og at dyrke fitness udendørs.

Det er glædeligt, at folk finder nye måder at bruge naturen på, men det kræver også mere af den kommunale planlægning.

Dette gælder særligt i en kommune, der som Nyborg har fremgang i befolkningstilvæksten og har grund til at tro på, at dette fortsætter.

På denne baggrund er det nødvendigt, at vi forholder os til anvendelsen af kommunens naturskønne områder, hvis der nu og i fremtiden skal være mulighed for at tilgode alle interesserne.

Med tanke på afvejningen af beskyttelse overfor benyttelse, kan det ikke at bygge nyt også være "at gøre noget". Nogle steder kan udnyttes intensivt, mens andre steder kræver ro af hensyn til floraen og faunaen, eller af hensyn til muligheden for at nyde stedets rolige og afslappende omgivelser.

DET GØR VI ALLEREDE NU

- Blå Støttesteder er et eksempel på et projekt, hvor man har lavet en velovervejnet afvejning af behovet for beskyttelse og benyttelse på tværs af kommunegrænser. Med projektet laves overnatningssteder langs kysten med shelters, bålsteder og toiletter. Stederne er særligt tiltænkt sejlen- de i kajak og andre, der ønsker maritime friluftsoplevelser ved kysten.

Projektet sikrer tilgængelighed og mulighed for aktiviteter ved kysten, og ved at forholde sig til den samlede kyststrækning på én gang er der foretaget en samlet vurdering, så der ikke planlægges for flere steder, end naturen kan bære, eller end der er behov for.

FREMOVER SKAL VI

- Bruge en samlet digital friluftskortlægning til at danne overblik over eksisterende forhold for kommunens friluftsliv. Dette kan indgå i en vurdering af mangler og behov for hhv. rolige og mere aktivitetsprægede friluftsmuligheder.

- Arbejde med zoner. Noget naturareal er egnet til hårdere udnyttelse end andet, og aktiviteter med særligt megen slid kan placeres, hvor naturarealet bedst kan bære det. Tilsvarende kan andre områder kræve, at adgangen begrænses, og der passes særligt på området. Arealerne i tilknytning til Østerø Sø kan nævnes som eksempel på et sted, der tåler mindre slid.

- Skabe adgang og mulighed for formidling i forbindelse med naturgenopretning. I denne sammenhæng bør placeringen af adgangen overvejes. F.eks. kan det i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt at skabe gode kikker til spændende natur, uden at der nødvendigvis er adgang til at gå midt i det.

PROJEKTER SOM AFFØDES AF STRATEGIEN

De fem temaer i strategien lægger op til nogle konkrete projekter, der skal arbejdes videre med. Disse projekter gengives samlet her nedenfor.

SAMLET DIGITAL FRILUFTSKORTLÆGNING

Der skal udarbejdes en samlet digital frilufts-kortlægning, der giver overblik over friluftstilbud i Nyborg kommune til brug for kommunens arbejde og - mindst lige så vigtigt - til formidling til borgere og besøgende. Kortlægningen skal deles med borgere på en digital platform, der for eksempel kan være en hjemmeside og/eller en app.

Kortlægningen kræver, at de relevante temaer defineres. Valget af digital platform skal afklares, og der skal laves en realistisk ordning for løbende opdatering. Den overordnede indledende registrering/kortlægning, bør bruges som anledning til at vurdere, om der er særlige behov rundt omkring i kommunen, for at leve op til strategiens vision om, at alle borgere uanset bosætningssted eller forudsætninger skal have gode muligheder for friluftsliv.

- Igangsættes med handleplan og fastsætning af rammer for kortlægning i 2. halvdel af 2018. Indhentning og digitalisering af data og udarbejdelse af digitalt kort foretages i 2019.

FORBEDRET DIGITAL KOMMUNIKATION

Der skal sikres bedre digital formidling af friluftsmuligheder ved udmøntning af de tre nedenstående punkter.

Der skal laves en simpel og samlet indgang til friluftslivet på kommunens hjemmeside. Her skal der også være adgang til den samlede digitale friluftskortlægning.

Muligheden for at fremsøge information om kommunens friluftsliv via internettets søgemaskiner skal optimeres.

Nyborg Kommune har i dag bred kontakt til mange borgere gennem kommunens Facebookside. Formidlingen af friluftsmuligheder på kommunens Facebookside skal øges, også for eksisterende tilbud.

- Plan for øget Facebook eksponering og udarbejdes i 2. halvdel af 2018 og implementeres umiddelbart herefter. Øvrige tiltag påbegyndes ultimo 2019, efter den digitale kortlægning er udarbejdet.

FORMIDLING AF NATUR OG KULTUR SOM FRILUFTSAKTIVITET

Der skal laves en handleplan som sikrer, at der skabes rammer, så alle kommunens borgere kan indgå i friluft aktiviteter, hvor natur og kultur formidles. Det kan f.eks. være ved at tilrettelægge forløb med kommunens kultur- og naturvejledere samt ved at etablere et sted til formidling.

- Udarbejdes i 2. halvdel af 2018.

SAMMENHÆNG I STIFORLØB

Eksisterende stiforløb er et vigtigt tema i den kommende digitale kortlægning af friluftsmuligheder. Der skal skabes overblik over stiforløb og sammenhængen mellem disse. Derefter skal der arbejdes for at skabe sammenhæng mellem kommunens stiforløb. Her skal de ruter, der er udpeget i den fælles fynske infrastrukturstrategi "Fyn i bevægelse" også prioriteres.

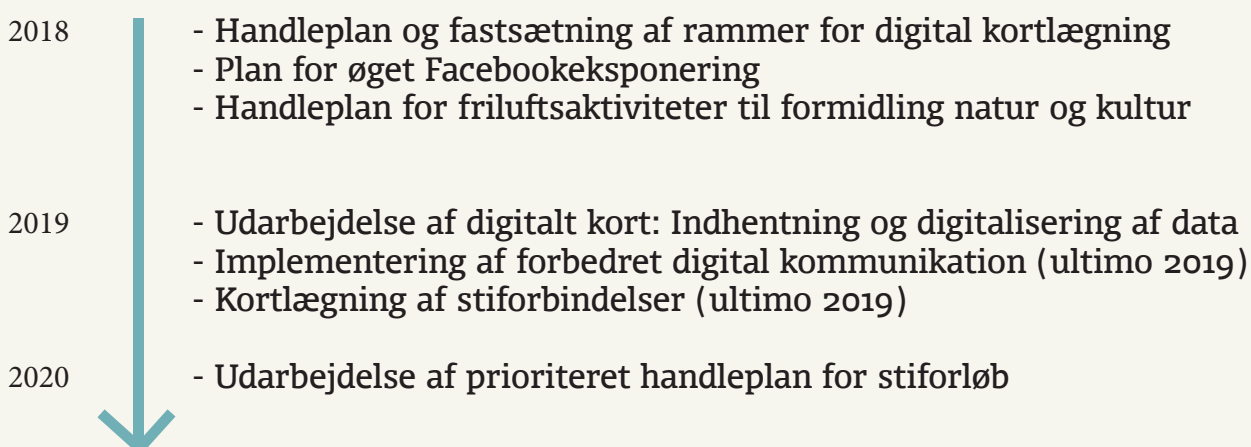
Etablering af nye stistrækninger er i nogle tilfælde afhængig af samarbejde med private lodsejere. Det må derfor accepteres, at der ikke nødvendigvis kan skabes forbindelse alle ønskede steder. Det samlede overblik skal bruges til at lave en samlet plan for etablering af nye stistrækninger og til at prioritere arbejdet for disse.

- Overblikket over eksisterende stiforløb skal udarbejdes som en del af digitale kortlægning i 2019. Primo 2020 eller umiddelbart efter der er skabt overblik i forbindelse med kortlægningen udarbejdes en prioriteret handlingsplan. Ad hoc arbejde med diverse stiforløb, f.eks. som udpeget i den fælles fynske infrastrukturplan kan evt. igangsættes forinden.

OVERBLIK OVER INFORMATIONSSKILTE

Informationsskilte, der er opstillet til formidling af kultur og natur i kommunen, skal indgå i den digitale friluftskortlægning. Overblikket skal bruges til at lave en samlet vurdering af, hvor der er behov for opsætte nye skilte til erstatning for tidligere nedslidte skilte.

- Overblikket over eksisterende informationsskilte skal udarbejdes som en del af digitale kortlægning i 2019. Primo 2020 eller umiddelbart efter der er skabt overblik i forbindelse med kortlægningen udarbejdes en prioriteret handlingsplan.

REFERENCER

1) Region Syddnamark, 2016

Attraktive Nyborg - En attraktivitetsanalyse af Nyborg Kommune Nyborg by, Ullerslev, Ørbæk og øvrige Nyborg, Regional Udvikling/Strategi & Analyse.

2) Edinger, Alex, 1982 Friluftsliv - Friluftaktiviteter - Friluftssport, Gerlev Idrætshøjskoles årsskrift 1982.

